

Sighendi a atobiai e a contai su Sulcis

Avisu:

Chena de tenni sa pretesa de essi pretziskus meda **ca sa stòria, massimamenti sa nostra, est cosa longa e no est mai simpli**, provaus si contai ita est acuntèssiu su 28 de abrili de su 1794.

28 de abrili de su 1794

Sa Die de sa Sardigna
e sa dii de s'aciapa

Progetu de amparu e avaloramentu de sa lùngua sarda
finantziau cunformas a sa L. 482/99 e a sa L. R. 22/2018
annualidadi 2024

Sa Die de sa Sardigna

01

28 de abrili

e sa die de s'aciapa

Die de su Pòpulu Sardu cunformas a sa L.R. n. 44 de
su 14 de cabudanni 1993.

“
Je suis le roi de Sardigne!
”

S'ìsula e is Savojas

02

In su 1720, a pustis de sèculus de domìniu spagnolu, **Vitòriu Amedeu II**, duca de **Savoja** intrat in possessu de sa Sardigna. De custa manera, issu e sa discendèntzia sua otennint su tìtulu de Urrei .

“
Ja te la creias cras!
”

Sa Frància...

03

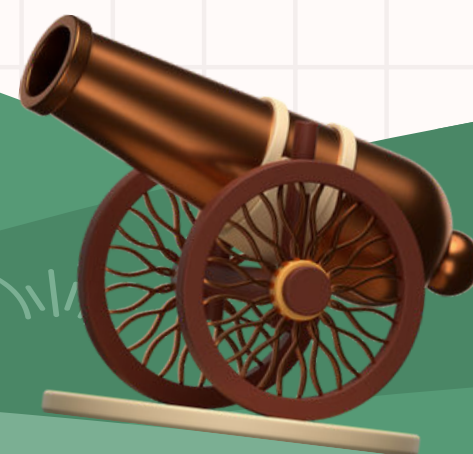

Sa Frància invècias, apustis de sa Rivoluzioni s'agatat in gherra contra a totus is àterus Stadius europeus, timorosus chi is idealis rivoluzionàrius si spainessint in dònna logu.

Liberté

Egalité

Fraternité

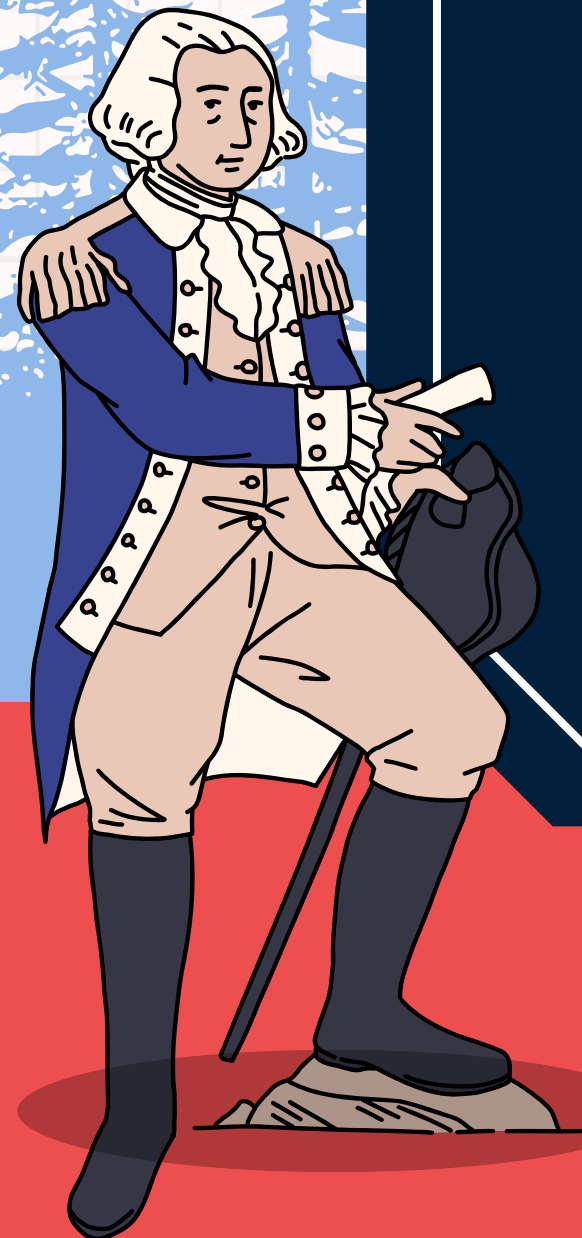
...boliat conchistai sa Sardinia

04

...Duncas giai de s'acabu de su 1792 una flota francesa ameletzàt is costas de Sardinia e tentat unus cantu sbarcus chena de sutzessu.

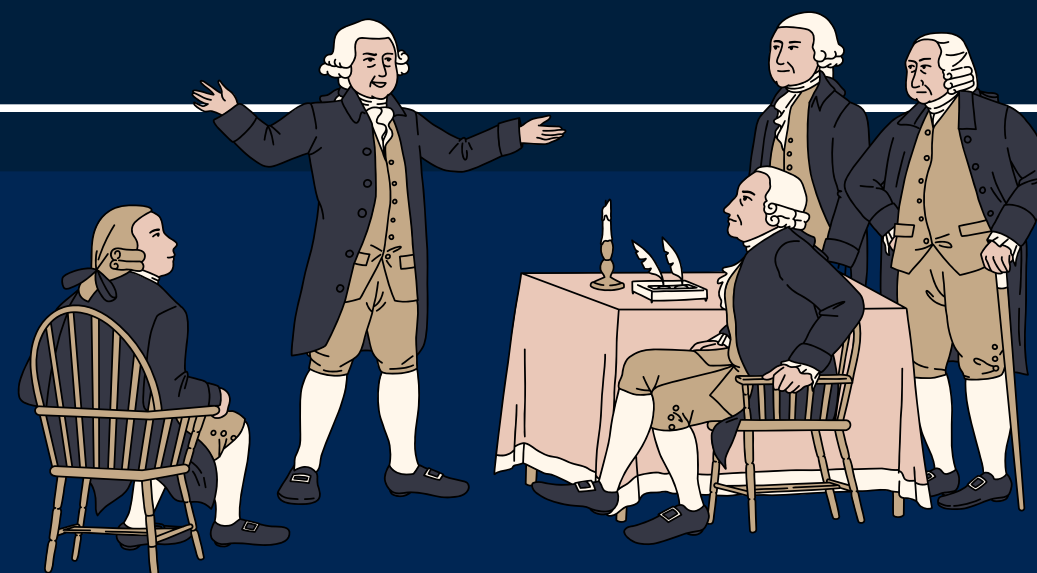
Apetantis...

05

Su governu piemontesu non pentzàt chi is francesus s'atrivessint a sbarcai e su Visurrei **Balbiano** no iat aprontau nisciuna defensa. Ma is nòbilis e fintzas su cleru, sendi chi de Frància arribànt novas “malas”, timorosus de nci perdi is privilegius insoru, arrinnescint a fai aproliai voluntàrius a tropas de totu s'ìsula, e s'organizant a solus.

perìodu de su “Terrori giacobinu”

1793: Casteddu asuta de is cannonadas francesas

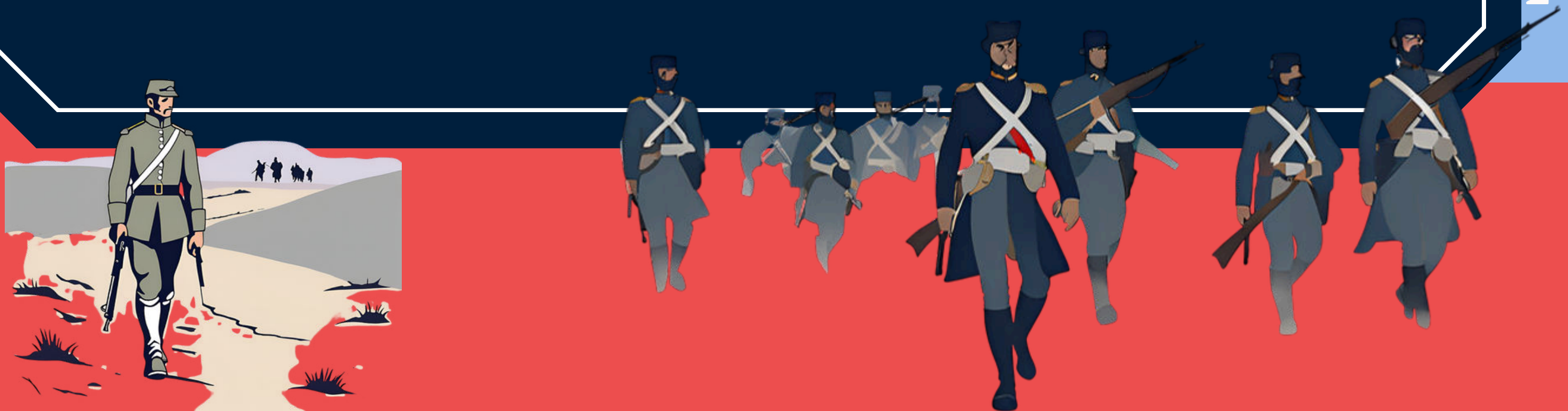
06

In su mesi de gennàrgiu de su 1793 is francesus bombardant Casteddu e ddoi sbarcant in friaxu, circhendi de impunnai conca a Quartu Sant'Aleni. Is voluntàrius sardus ghiaus de is nòbilis cumbatint e arrinescint a nci ddus fai torrai a mari.

Is sardus fidelis...

Pustis de àteras tentas andadas mali, is francesus detzidint de s'arritirai. Is sardus s'abetànt rincumpèntzias mannas de s'Urrei sendi chi iant sarvau a solus totu s'ìsula, donendi prova de essi fidelis a sa corona. Ma is ricumpèntzias no arribant.

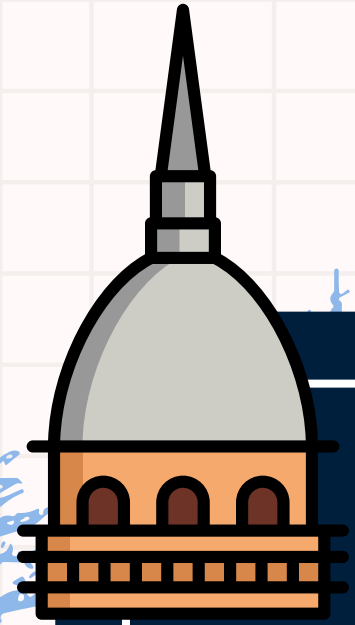
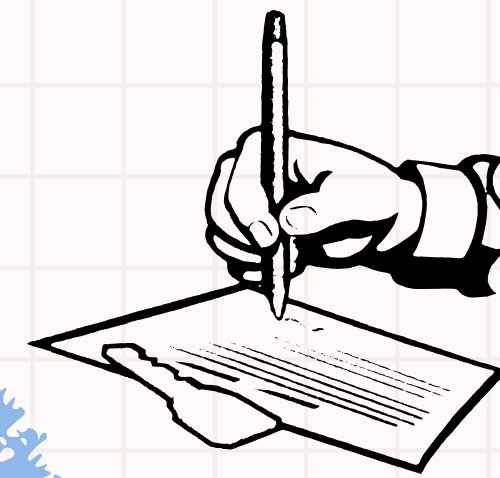

...abarrant frigaus...

Duncas de manera autònoma torrant a cunvocai a pustis de giai unu sèculu su Parlamentu chi fiat pratziu in tres Stamentus (o bratzus) e ddoi setziant is rapresentantis de is nòbilis, de su cleru e de is seti tzitadis règias.

Is cincu pregontas

Su Parlamentu mandat ambassadoris a Torinu cun cincu pregontas de fai deretas a s'Urrei, chi fiant:

Cunvocatzioni de is Cortes generalis – su Parlamentu Sardu ònnia 10 annos

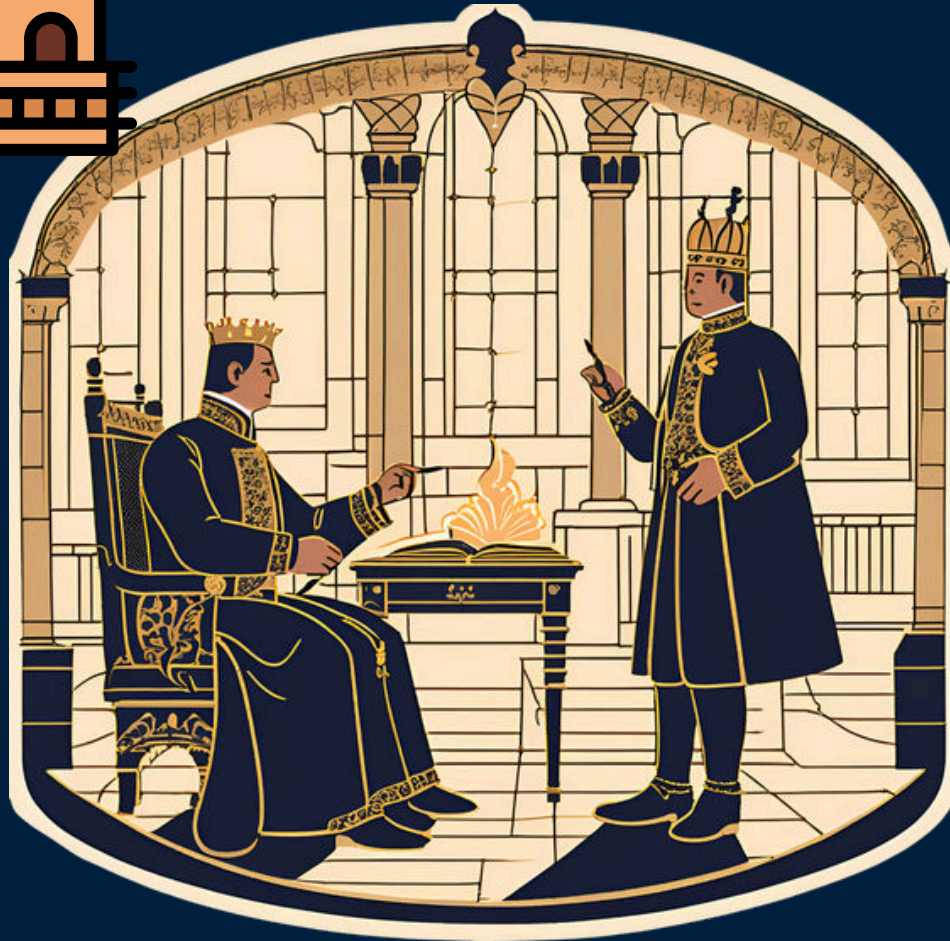
Unu ministru in Torinu po is chistionis de Sardigna

Cunfirmari totus is Legis e is Privilègius de su Rennu de Sardigna

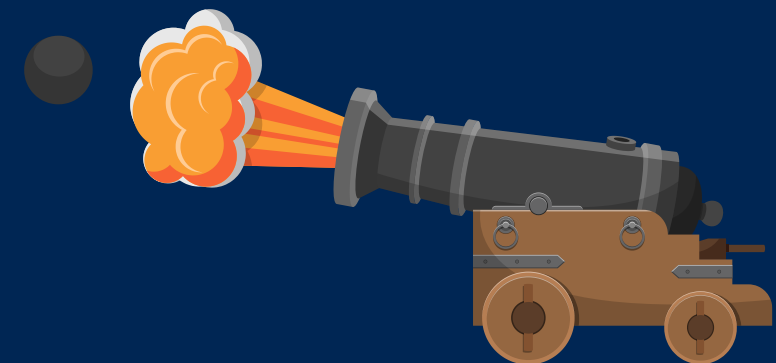
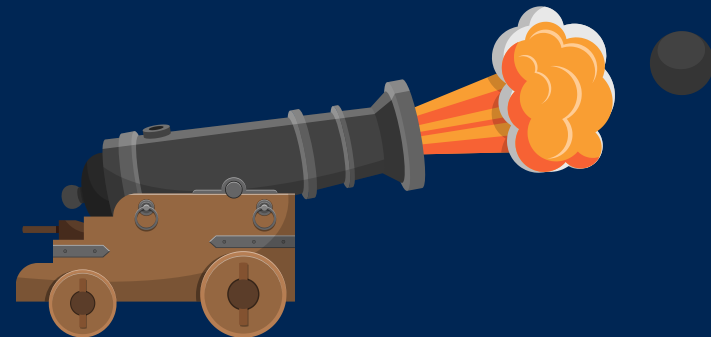
Lassai a is Sardus totus is traballus pùbblicus e religiosus francu chi s'incàrrigu de Visurrei

Unu consillu de Stadu in Casteddu po controllai chi totu fessit segundu sa lei, finas po su Visurrei

S'Urrei no ascurtat

Ma s'Urrei, afainau in gherra, iat torrau sceda a pustis de 3 mesis cun su Visurrei Balbiano chi dd'iat cuntzillau de non fai peruna cuncessioni e de abetai s'aprovatzioni de su "donativu" e a pustis de ordinai s'acabu de is setziadas.

Custu iat fatu inchietai meda a is sardus e parit chi fessint aprontendi una rebellia po su 4 de maju, sa dii de sa torrada de Sant'Efis. Ma su 28 de abrili scullint s'idei e de Casteddu de Susu una squadra de sordaus movit a Stampaxi e arrestat a s'abogau Bissenti Cabras impari a Bernardo Pintor chi insullant a su pòpulu a si furriai.

Is casteddàius in pagu ora bincint sa resistèntzia de is guàrdias isvìtzeras e arrestant a is funtzionàrius piemontesus. Su 7 de maju nci ddus incarrerant a navi conca a Torinu.

“
Ge dd'apu fata s'aciapa...
”

Intèndias is novas arribadas de Casteddu si ndi pesant puru Tàtari e S'Alighera e avatu àteras biddas de Logudoru. Aici incumentzat sa tenta malassortada de **Gio Maria Angioy** de ndi sciusciai is feudatàrius, ma custu est un àteru contu...

